

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ

ШАЙДА О.Є.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри
міжнародних
економічних відносин,
Львівська комерційна
академія

У статті розглядаються основні етапи розбудови дипломатичних відносин між Україною та Європейським Союзом, характеризується дипломатичний інструментарій, який використовувався з метою їх розвитку та поглиблення. Проаналізовано кількісні показники торговельного та інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС.

Ключові слова: дипломатичні відносини, економічна дипломатія, торговельно-економічне співробітництво, європейська інтеграція.

Вступ

На сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин серед актуальних зовнішньополітичних пріоритетів усіх країн світу виділяють економічні чинники національних інтересів, які є джерелом добробуту їх громадян, забезпечують розвиток та процвітання держави. Дана тенденція посилюється під впливом глобалізації, яка на сьогоднішній день визначає характер міжнародних відносин та призводить до зростання ролі їх економічної складової.

Економізація зовнішньої політики, яка характерна для всіх держав як наслідок розгортання глобалізаційних процесів, знаходить відображення в працях багатьох як іноземних, так і вітчизняних дослідників. На думку деяких дослідників, «за всіма ознаками нині вже не існує дипломатії без економіки» [17]. Дієвим інструментом реалізації національних економічних інтересів держави є економічна дипломатія.

Фундаментальним дослідженням поняття «економічна дипломатія», її функціонального наповнення

займалися такі вчені, як В. Щетінін [20], Г. Каррон де ла Каррьер [5]. У працях П. Сардачука та О. Кулика [9], Б. Гуменюка [3], А. Фліссака [14] вивчаються питання ролі торговельно-економічних представництв у сучасній дипломатичній практиці. Обґрунтування проблем необхідності економізації зовнішньої політики знаходимо в працях О. Шарова [17, 18, 19], О. Шамшура [15]. Дослідженню дипломатичної діяльності України на шляху прискорення інтеграції до Європейського Союзу присвячені праці Веселовського А. [1], Толстова С. [12], Шаповалової О. [16].

Як зазначає В. Щетінін, «економічна дипломатія являє собою сплав економіки та політики, доведений до рівня прийняття і реалізації управлінських рішень, за допомогою яких здійснюється співробітництво і суперництво країн, визначаються форми та методи розвитку і вдосконалення ринкової економіки, яка є важливим чинником суспільного розвитку та розв'язання ключових проблем економічного та соціального прогресу» [20].

Автори навчального посібника «Комерційна дипломатія: торговельна політика і право» оперують поняттям «комерційна дипломатія», визначаючи його як офіційну діяльність глав держав, урядів, торговельних і переговорних місій, спеціальних органів з питань зовнішніх відносин, міжнародної економіки та торгівлі щодо виконання цілей і завдань торговельної політики, захисту внутрішнього ринку від кризових явищ у світовій економіці, надто жорсткої іноземної конкуренції, різкого зростання імпорту та інших несприятливих умов для розвитку національної економіки, а також захисту прав та економічних інтересів держави, вітчизняних підприємств та інших суб'єктів господарювання за кордоном [6].

Економізація української зовнішньої політики як своєчасна реакція на актуальні тенденції розвитку міжнародних відносин об'єктивно призводить до посилення ролі економічної дипломатії як ефективного інструмента забезпечення національних економічних інтересів.

Оскільки стратегічний курс України на євроінтеграцію є визначальним у формуванні її внутрішньої та зовнішньої політики, в сучасних умовах пріоритетом українського вектора євроінтеграції повинна стати економічна складова відносин, якій необхідно надавати практичну підтримку з боку представників зовнішньополітичних відомств, завданням яких є реалізація євроінтеграційного курсу. Ефективність виконання цих завдань має надзвичайно велике значення у кризовий період, коли обсяги зовнішньої торгівлі з усіма країнами значно

знизились, і Україні потрібно відновлювати втрачену під час кризи динаміку зовнішньоторговельних операцій.

На нашу думку, заслуговує на увагу детальне дослідження ролі економічної дипломатії України у забезпеченні завдань вітчизняної зовнішньоекономічної політики у контексті інтеграції України до Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу

На даний час пріоритетом діяльності українських дипломатичних представництв є забезпечення результативності втілення курсу на інтеграцію України до Європейського Союзу.

Дипломатичний фундамент розвитку відносин між Україною та Європейським Союзом був закладений в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як головуючої в ЄС країни, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України. При Європейському Союзі Україна представлена з 1992 року, у 1996 році в Брюсселі було відкрито повноцінне Представництво України при Європейських Співтовариствах [8].

Але намір України розбудувати відносини з ЄС на принципах інтеграції був проголошений набагато раніше. Так, у Постанові Верховної Ради України від 2 липня 1993 року «Про основні напрями зовнішньої політики України». Україна вперше заявила про власні євроінтеграційні прагнення.

У подальшому стратегічний курс України на європейську інтеграцію був підтверджений та розвинутий у Стратегії інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 14 вересня 2000 року.

Правовою базою, на якій ґрунтуються відносини між Україною та ЄС, є Угода про партнерство та співробітництво (УПС) від 14 червня 1994 р. Цей документ поклав початок плідному співробітництву з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань. У рамках УПС визначено 7 основних напрямів співпраці між Україною та ЄС: енергетика, торгівля та інвестиції, юстиція та внутрішні справи, наближення законодавства України до законодавства Євросоюзу, охорона навколишнього середовища, транспортна сфера, транскордонне співробітництво, співпраця у сфері науки, технологій та космосу [8].

В той же час з моменту здобуття своєї незалежності Україна активно розвивала двосторонні дипломатичні відносини з усіма країнами-членами

ЄС. Так, станом на кінець 1992 року Україна встановила дипломатичні відносини з усіма країнами, які на той час входили до складу Європейського Союзу.

Протягом усієї історії відносин між Україною та ЄС особлива увага приділялася розвитку їх економічної складової, а саме налагодженню взаємовигідного співробітництва у торговельно-економічній, інвестиційній сферах. З точки зору інституційної підтримки такого співробітництва варто відзначити активну роботу українських дипломатичних представництв, акредитованих в країнах Європейського Союзу. Так, станом на 2010 рік до складу більшості з них (23 країни) входили торговельно-економічні місії, завданням яких були реалізація зовнішньоекономічних інтересів держави та суб'єктів підприємницької діяльності, розвиток торговельно-економічних зв'язків між Україною та іноземними країнами, створення сприятливих умов для ділової активності українського бізнесу на зовнішніх ринках [14]. Торговельно-економічна місія існувала і безпосередньо в складі представництва України в ЄС. Відповідно до Указу Президента України «Про деякі питання представництва економічних інтересів України за кордоном» від 8 квітня 2010 року № 522 МЗС торговельно-економічні місії було ліквідовано, натомість утворено відділи з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ. Варто зауважити, що відділи з економічних питань функціонують у складі всіх акредитованих в країнах ЄС українських дипломатичних представництв, а також у представництві України в ЄС. На даний час представництво України в ЄС бере активну участь у супроводженні питання застосування ЄС інструментів торговельного захисту проти експорту української продукції до країн Євросоюзу. Забезпечуючи ефективну та оперативну взаємодію українських підприємств-експортерів та відомств з органами Єврокомісії, надаючи консультативну та практичну допомогу, воно сприяє прозору та об'єктивному веденню антидемпінгових розслідувань [8].

Вирішенню питань економічної дипломатії офіційними представниками України та ЄС приділялася увага в ході переговорного процесу на вищому рівні. Після завершення вступу України до Світової організації торгівлі 18 лютого 2008 року були започатковані переговори в частині створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, що відкриває шлях до лібералізації руху товарів, капіталів та послуг та широку гармонізацію нетарифних інструментів економічного регулювання. 9 вересня 2008 року на

Паризькому Саміті Україна та ЄС досягли політичної домовленості про укладення майбутньої угоди в форматі Угоди про асоціацію, яка передбачала дотримання принципів політичної асоціації та економічної інтеграції.

У ході 15-го Саміту Україна-ЄС в Києві 19 грудня 2011 сторони оголосили про завершення переговорів по майбутній Угоді про асоціацію. Саміт відбувся в Києві 19 грудня 2011 року. Україну представляв Президент Віктор Янукович, Європейський Союз представляли Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей і Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Дурао Баррозу [8].

В принципі положення щодо функціонування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі є інтегрованою складовою Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Відповідні розділи угоди встановлюють правила, які забезпечують лібералізацію торгівлі товарами та послугами, визначають процедури врегулювання торговельних суперечок, окреслюють інституційні рамки взаємодії сторін в процесі виконання відповідних положень Угоди.

Тому для України тривожним сигналом став той факт, що у грудні 2011 року Європейський союз відмовився підписувати з Україною вже готову Угоду про асоціацію у зв'язку з негативною оцінкою внутрішньополітичних процесів у країні. Цим політичні лідери ЄС продемонстрували неготовність підписання угоди, доки не буде позитивних зрушень «у якості демократії та верховенстві права» в Україні. Так, за словами Г.Ван Ромпея, результати саміту можна трактувати як «гігантський крок вперед» для майбутніх відносин між сторонами, але в той же час формальному підписанню Угоди повинен передувати прогрес по низці напрямків, серед яких – верховенство права та незалежне судочинство [8].

Наступна знакова для української дипломатії подія відбулася 30 березня 2012 року: Глави переговорних делегацій України та Європейського Союзу парафували текст Угоди про асоціацію, невід'ємною складовою частиною якої будуть положення про створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ЗВТ). У зв'язку з цим Глави переговорних груп щодо ЗВТ підтвердили досягнуті 22 грудня 2011 року домовленості щодо змісту ЗВТ і зобов'язалися завершити правову експертизу тексту, включаючи технічні додатки та протоколи [13].

Стосовно оцінок значимості процедури парафування, зробленими представниками української та європейської дипломатії, можна зробити висновок, що українська влада на парафування угоди у Брюсселі дивиться значно оптимістичніше, аніж

ЄС, і вважає, що парафування – це перехід на новий рівень відносин України із ЄС [13].

Але по-суті парафування торкнулося лише політичної частини угоди, натомість економічна частина, яка стосувалася механізмів створення зони вільної торгівлі, а, відтак, прискорення повної економічної інтеграції між Україною та ЄС, залишилася непарафованою. Як зазначалося в спільній заяві, сторони домовилися «продовжити юридичний перегляд» документу з метою «підготувати консолідований текст». Ця робота триватиме ще кілька місяців, і лише по її завершенні «відбудеться фактичне парафування тексту, що забезпечує глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі» [10].

Після парафування угоди повинен відбутися процес ратифікації, тобто всі 27 парламентів ЄС мають її ратифікувати. Як зазначають експерти, на це може піти від декількох місяців до двох років.

В той же час незважаючи на відтермінування вирішення важливого для України економічного питання, подальший розвиток торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва з країнами ЄС є одним з пріоритетних напрямків зовнішньої економічної діяльності. Для Європейського Союзу Україна також представляє значний інтерес з точки зору поглиблення економічних зв'язків завдяки своєму вигідному географічному положенню, наявності багатих природних ресурсів, потенціалу належно підготовлених фахівців.

Щодо оцінки української економічної дипломатії у напрямку поглиблення економічної співпраці з ЄС, можна скористатися критеріями, визначеними міністром закордонних справ України Костянтином Грищенком стосовно ефективності посольств у економічній сфері, серед яких динаміка товарообігу, кількість контрактів з українськими підприємствами та обсяг прямих інвестицій [2].

Оцінити практичну реалізацію двосторонніх дипломатичних ініціатив можна, аналізуючи динаміку основних показників розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та ЄС. Нами було проаналізовано показники торговельно-економічного співробітництва між Україною та Євросоюзом за 2004-2011 рр. (табл. 1). В цілому можна зробити висновки про нарощування темпів зовнішньоторговельної діяльності як у сфері торгівлі товарами, так і у сфері торгівлі послугами.)

Таблиця 1

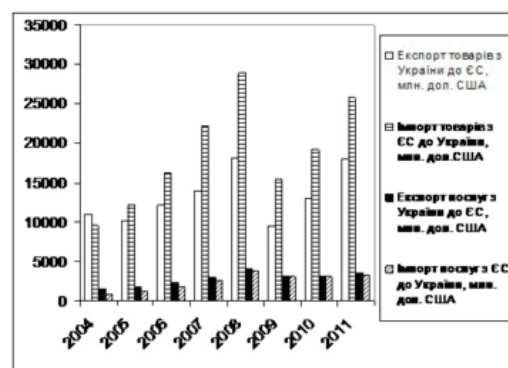
Показники зовнішньоторговельної співпраці між Україною та ЄС у 2004-2011 рр., млн. дол. США

Показник	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Експорт товарів	11009,6	10233,4	12087,9	13916,4	18129,5	9499,3	13051,9	17969,9
Імпорт товарів	9547,4	12191,9	16194,6	22218,7	28868,4	15392,7	19101,2	25750,6
Експорт послуг	1558,0	1766,4	2271,8	2979,7	4066,3	3020,5	3188,7	3572,3
Імпорт послуг	896,1	1298,6	1794,3	2596,5	3836,8	3042,0	3023,5	3351,3

Як бачимо з рис. 1, показники зовнішньої торгівлі і товарами, і послугами між Україною та ЄС в аналізованому періоді мають чітко виражену зростаючу тенденцію. Втрату позитивної динаміки спостерігаємо лише у 2009 р. Але причиною сповільнення розвитку українсько-європейських торговельно-економічних відносин в цей час є швидше зовнішні чинники (світова економічна криза 2008–2009 рр.).

В той же час діаграма демонструє значне переважання у сукупному зовнішньоторговельному обороті показників експорту та імпорту товарів. Очевидно, вітчизняна сфера послуг не спроможна на даний час зацікавити і країни Європейського Союзу. Україні слід використовувати наявний потенціал розвитку даного сектору економіки, оскільки торгівля послугами вже на протязі тривалого часу становить значну частку в структурі обсягів зовнішньоторговельних операцій промислово розвинутих країн.

Рис. 1. Динаміка показників зовнішньоторговельних відносин України та ЄС у 2004-2011 рр.

Побудовано за: [7]

Загалом, якщо проаналізувати показники зовнішньої торгівлі товарами та послугами України за 2011 рік, можна стверджувати, що Європейський Союз був одним з найбільших зовнішньоторговельних партнерів України. Так, частка ЄС у загальному зовнішньоторговельному обороті товарами та послугами України з країнами світу склала 29,62 %. При цьому частка експорту до ЄС-27 товарів та по-

слуг українського походження становила 26,23%, а імпорту з ЄС – 32,75% відповідно [4].

Як бачимо з рис. 2.а і 2.б, головними партнерами України серед країн ЄС у 2011 р. як в експорті, так і в імпорті товарів були Німеччина, Польща, Італія та Угорщина.

Вагому частку товарної структури українського експорту до країн ЄС склали чорні метали та вироби з них – 29,5%, руди, шлаки та зола – 10,4%, електричні машини – 8,6%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 8,3%, зернові культури – 5,7%, насіння і плоди олійних рослин – 5,1%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 3,7%, деревина і вироби з деревини – 3,5% [4].

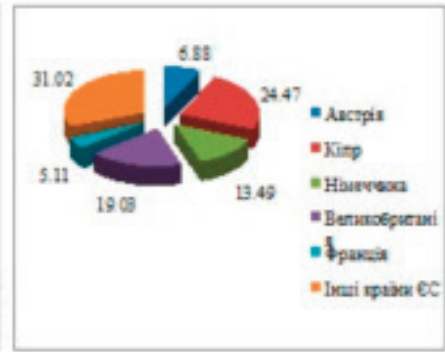
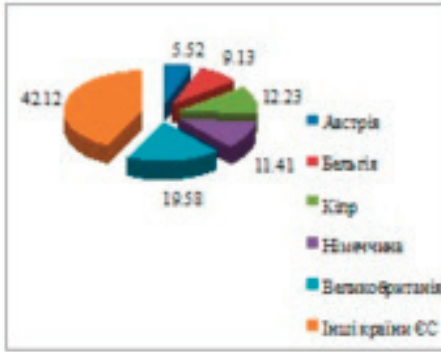

Рис. 3.а. Географічна структура імпорту послуг з ЄС до України у 2011 р., %

Рис. 3.б. Географічна структура експорту послуг з ЄС до України у 2011 р., %

Побудовано за: [4]

Головними партнерами серед країн ЄС в експорті та імпорті послуг були Великобританія, Кіпр, Німеччина, Австрія, Бельгія, Франція та Швеція

(рис. 3.а і 3.б). В загальному обсязі українського експорту до країн ЄС переважну частку мали транспортні (57,4%), різні ділові, професійні та технічні (22,2%) послуги. Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту займали транспортні (22,6%), фінансові (21,2%), різні ділові, професійні та технічні (17%) послуги [4].

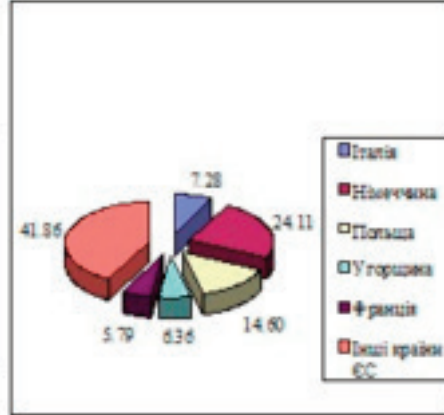
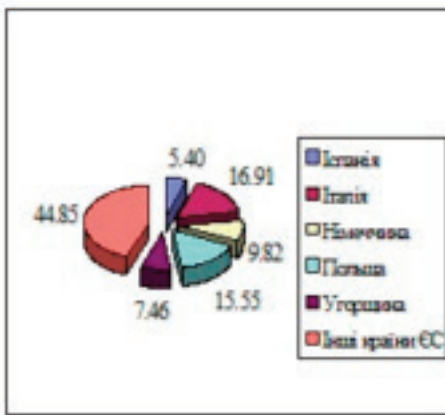

Рис. 2.а. Географічна структура експорту товарів з України до ЄС у 2011 р., %

Рис. 2.б. Географічна структура імпорту товарів з ЄС до України у 2011 р., %

Побудовано за: [4]

Основу товарного імпорту з країн ЄС склали механічні машини – 14,8%, засоби наземного транспорту крім залізничного – 9,7%, електричні машини – 9,2%, фармацевтична продукція – 7,7%, пластмаси, полімерні матеріали – 6,9%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 6,8%, папір та картон – 4,2%, різноманітна хімічна продукція – 3,4% [4].

Показник	01.01. 2005	01.01. 2006	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	31.12. 2011
Всього по країнах ЄС	4946.3	11746.3	16258.7	22912.4	28127.7	31608.5	35353	39411.2
Всього по Україні	9047	16375.2	21607.3	29542.7	35616.4	40053	44806	49362
Частка ГП з ЄС, %	54.67	71.73	75.25	77.56	78.97	78.92	78.90	79.84

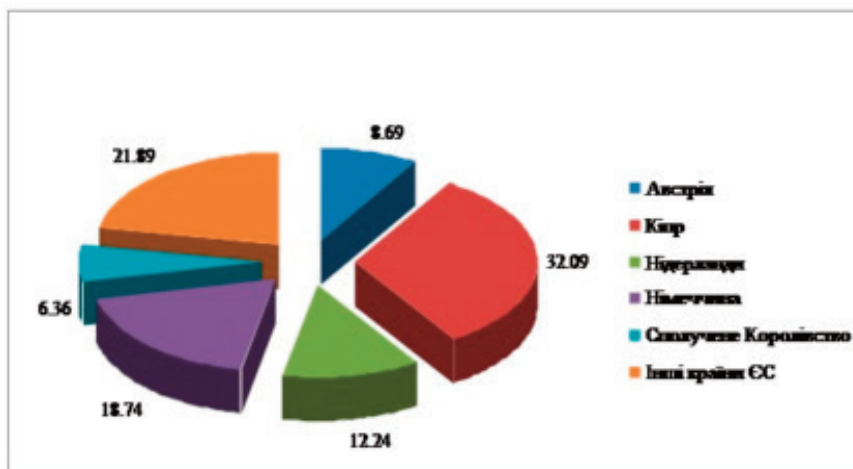
Складено за: [7]

Якщо ж проаналізувати кількісні показники інвестиційного співробітництва між Україною та Європейським Союзом у 2004-2011 рр., можемо дійти висновку про їх помітне зростання, що підтверджує наявність стійкого інтересу європейських

інвесторів до вкладання коштів в українську економіку. Частка інвестицій з ЄС в загальному обсязі інвестицій в Україну в виявляє чітку зростаючу тенденцію (з 54, 67 % у 2004 р. до 79,84 % у 2011 р.) (табл. 2).

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну станом на 31.12.2011 р. з країн-членів ЄС склав 39411,2 млн. дол. США. Приріст прямих іноземних інвестицій, здійснених в українську економіку у період з 01.01.2011 по 31.12.2011 з країн-членів ЄС становив 4058,2 млн. дол. США.

Серед країн ЄС перше місце за обсягами інвестицій в Україну посідає Кіпр (12645,5 млн. дол.); друге місце посідає Німеччина (7386,4 млн. дол.); третє місце – Нідерланди (4822,8 млн. дол.)

(рис. 4).

Рис. 4. Географічна структура прямих іноземних інвестицій з ЄС до України станом на 31.12.2011 р., %

Складено за: [4]

Загальний обсяг прямих інвестицій з України

до країн-членів ЄС станом на 31.12.2011 р. сягнув 6517,5 млн. дол., що складає 94,48 % від загального обсягу українських закордонних інвестицій (6898 млн. дол. США). Серед країн ЄС перше місце за обсягами інвестицій з України посідає Кіпр (6342 млн. дол.), друге місце посідає Латвія (80,4 млн. дол.), третє місце – Польща (48,2 млн. дол.) [4].

Висновки

Таким чином, наведені факти є незаперечним підтвердженням значного і стабільного інтересу Європейського Союзу, одного з найпотужніших учасників світової глобалізованої економіки, до розвитку економічного співробітництва з Україною. Відтак економічна співпраця повинна забез-

печуватися політичною підтримкою з боку офіційних представників вітчизняних зовнішньополітичних відомств. Оскільки, як уже зазначалося, не вирішеним на найвищому рівні залишається питання про парафування економічної частини Угоди про асоціацію, економічна дипломатія України повинна спрямовувати зусилля на розвиток двосторонніх відносин з окремими державами-членами ЄС. Пріоритетом для

України має стати пошук шляхів налагодження та зміцнення двостороннього діалогу з європейськими країнами, які зацікавлені в українському ринку, що може стати вагомим чинником економічної інтеграції України з ЄС.

ПОСИЛАННЯ

1. Веселовський А. Європейська інтеграція починається в Україні / А. Веселовський // Зовнішні справи. – № 1. – 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uaforeignaffairs.com
2. Відкрита лекція Міністра закордонних справ України К.І. Грищенка перед студентським та викладацьким складом Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, дипломатичним корпусом та науково-експертним товариством // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>
3. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2001. – 255 с.
4. Зовнішня торгівля України. Статистичний збірник – К.: Державний комітет статистики України, 2011. – 101 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
5. Каррьер Ги Каррон. Экономическая дипломатия. Дипломат и рынок / Ги Каррон Каррьер – М.: РОССПЭН, 2003. – 296 с.
6. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право: Навчальний посібник. – Львів: Астролябія, 2005. – 520 с. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
7. Офіційний веб-сайт Представництва України при Європейському Союзі // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/eu>
8. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посібник. – К.: Ук-

раїна, 2001.– 176 с.

9. Сидоренко С. Гра у парафування / С. Сидоренко // Українська правда, 30 березня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/articles/2012/03/30/6961779/>
10. Співробітництво між Україною та країнами ЄС за I півріччя 2011 року. Статистичний збірник – К.: Державна служба статистики України, 2011. – 124 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
11. Толстов С. Досвід політики європейської інтеграції: уроки та очікування/ С. Толстов // Зовнішні справи. – № 1. – 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uaforeignaffairs.com
12. Україна і ЄС зробили «технічний крок» до асоціації // ВВС – Україна, 30 березня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2012/03/120330_eu_ukraine_association_uk.shtml
13. Фліссак А. Зовнішньоекономічні представництва країни за кордоном: міжнародний досвід та українські перспективи реформування / А. Фліссак // Економічний часопис–XXI, 11–12, 2005. – С. 8–13.
14. Шамшур О. Рецепти від депресії Нотатки дипломата з приводу економічної кризи / Шамшур О. – «Дзеркало тижня» № 22 (750) 20 — 26 червня 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dt.ua
15. Шаповалова О. Від слів до справи: здобутки та проблеми європейської інтеграції України / О. Шаповалова // Зовнішні справи. – № 1. – 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uaforeignaffairs.com
16. Шаров О. Економізація зовнішньої політики: сьогоднішня українська тактика / О. Шаров // Економічний часопис–XXI, 11–12, 2007. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.soskin.info
17. Шаров О. Економічна дипломатія України не витримує конкуренції / О. Шаров // Дзеркало тижня, № 26 (754) 11 – 31 липня 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dt.ua
18. Шаров О. Це — економіка, шановні добродію! / О. Шаров // Дзеркало тижня, № 26 (754) 11 — 31 липня 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dt.ua
19. Щетинин В.Д. Экономическая дипломатия: Учебное пособие./ В.Д.Щетинин – М.: Международные отношения, 2001.– 280с.

Shaïda O.Y The role of economical diplomacy in realization of European international course of Ukraine / Lviv Commercial Academy.

In the article the basic stages of development of diplomatic relations are examined between Ukraine and European Union, a diplomatic tool that was used with the aim of their development and deepening is described. The quantitative indexes of trade and investment collaboration are analysed between Ukraine and EU.

Keywords: diplomatic relations, economic diplomacy, trade and economic cooperation, European integration.

Шайда О.Е. Роль экономической дипломатии в реализации евроинтеграционного курса Украины/ Львовская коммерческая академия.

В статье рассматриваются основные этапы построения дипломатических отношений между Украиной и Европейским Союзом, дается характеристика дипломатического инструментария, используемого с целью их развития и расширения. Проанализированы количественные показатели торгового и инвестиционного сотрудничества между Украиной и ЕС.

Ключевые слова: дипломатические отношения, экономическая дипломатия, торгово-экономическое сотрудничество, европейская интеграция.

Стаття надійшла до редколегії 14.03.2012

Прийнята до друку 26.03.2012